

351/2013. (X. 4.) Korm. rendelet

a halottvizsgálatról és a halottakkal kapcsolatos eljárásról

hatályos: 2014.01.01 - 2014.01.01

A Kormány az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 247. § (1) bekezdés *q)* pontjában,

a 7. § (2) bekezdése és az 50. § tekintetében a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 100. § (1) bekezdés *c)* pontjában,

a 39. § tekintetében az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 247. § (1) bekezdés *s)* pontjában,

a 49. § (1) bekezdése tekintetében a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény 41. § (1) bekezdés *c)* pontjában,

a 49. § (2) bekezdése tekintetében a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény 41. § (1) bekezdés *a)* pontjában,

a 49. § (3) bekezdése tekintetében a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény 41. § (1) bekezdés *b)* pontjában,

a 49. § (4) bekezdése tekintetében a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény 41. § (1) bekezdés *d)* pontjában,

az 51. § (1) és (2) bekezdése tekintetében a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 31. § (1) bekezdés *a)* pontjában

kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. Értelmező rendelkezések

1. § E rendelet alkalmazásában:

1. *epikrízis*: az elhunyt egészségügyi dokumentációinak és a kóresetnek a kórtörténet alapján történő írásbeli összefoglalása;

2. *haláleset helye*: a holttest megtalálásának helye; ha a haláleset járművön történt, a holttest járműről történt leemelésének helye;

3. *halál okát megállapító orvos*: az a halottvizsgálatot végző orvos, aki a halál okát megállapítja;

4. *halottszemle*: a haláleset helyén vagy a holttest helyén lefolytatott szemle részeként a holttest külső vizsgálata, a holttesten lévő ruházat, valamint a holttesten és az azon lévő ruházatban található dolgok vizsgálata;

5. *halottvizsgálat*: a halál tényének és idejének megállapítása, a halottszemle, a kórbonctani vizsgálat, a hatósági és igazságügyi boncolás, valamint ezek eredményének megállapítása;

6. *halva született magzat*:

a) a 24 hétnél hosszabb ideig az anya méhében lévő magzat, ha az anya testétől történt elválasztás után az élet semmilyen jelét nem adja,

b) az a magzat, amelynek a testtömege az 500 grammot vagy a testhossza a 30 cm-t eléri, ha a magzat kora nem állapítható meg,

c) ikerszülés esetén a halott magzat, ha legalább az egyik magzat élve született;

7. *helyszíni halottvizsgálatot végző orvos*: a 3. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott orvos;

8. *temető*: a temetőkről és a temetkezésről szóló törvény alapján temetőnek minősülő hely.

2. A helyszíni halottvizsgálatra vonatkozó általános szabályok

2. § (1) A halottvizsgálat során eljáró felek a szakmai szabályok betartásával, a hatékonyság és a gazdaságosság elvének megfelelően együttműködnek.

(2) A halál bekövetkezését vagy a magzat halva születését elsőként észlelő személy, illetve az általa értesített általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv vagy egészségügyi szerv köteles a halálesetet a helyszíni halottvizsgálatot végző orvossal haladéktalanul közölni.

(3) A haláleset bekövetkezését követően meg kell állapítani a halál tényét. A halál tényének megállapítására a helyszíni halottvizsgálatot végző orvos, a helyszínrre legrövidebb idő alatt hívható orvos, a helyszínrre érkezett mentőegység orvosa, valamint mentőtisztje jogosult.

(4) A helyszíni halottvizsgálat során meg kell kezdeni a halál okának megállapítását, nyilatkozni kell annak valószínű idejéről, valamint el kell dönteni, hogy van-e a halál nem természetes jellegére utaló körülmény, amely az ügyben eljáró hatóság mérlegelését követeli meg.

3. § (1) Ha a haláleset

a) egészségügyi intézményben vagy egészségügyi intézménybe (intézményből) betegszállító szolgáltató járművén történő szállítás közben következett be, a helyszíni halottvizsgálatot a beteget ellátó vagy felvételére illetékes, továbbá a beteget elbocsátó fekvőbeteg-osztály vagy járóbeteg-ellátó egység orvosa, vagy az intézet vezetője által e feladattal megbízott orvos, ügyeleti időben az ügyeleti szolgálatot ellátó orvos, vagy a helyszínrre érkezett mentőegység orvosa;

b) mentőszolgáltató mentőfeladatot teljesítő járművén következett be, a halál bekövetkezésének tényét a mentőegység orvosa vagy a mentőtiszt állapítja meg, a helyszíni

halottvizsgálat további teendőit a mentőorvos, ennek hiányában a haláleset helyéhez legközelebb eső, patológiai osztállyal rendelkező fekvőbeteg-gyógyintézet e feladattal megbízott orvosa;

c) a Magyar Honvédség, katonai nemzetbiztonsági szolgálat, rendvédelmi szerv vagy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal fegyveres rendvédelmi feladatokat is ellátó szervezetének felügyelete alá tartozó területen, épületben, zárt alakulaton belül következett be, a helyszíni halottvizsgálatot – a haláleset helyétől függően – a Magyar Honvédség, a katonai nemzetbiztonsági szolgálat, a rendvédelmi szerv vagy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal egészségügyi szolgálatának orvosa, ha az nem áll rendelkezésre, a haláleset helye szerint illetékes házi orvos, vagy ezen szolgálat ügyeletes orvosa;

d) közterületen, járművön – ide nem értve az *a)* és *b)* pont szerinti esetet – vagy egyéb nyilvános helyen következett be, a helyszíni halottvizsgálatot a haláleset helye vagy a holttest járműről való leemelésének helye szerint illetékes házi orvos, illetve ezen szolgálat ügyeletes orvosa;

e) olyan helyen következett be, ahol üzemorvos, iskolaorvos vagy szociális ellátó intézmény által foglalkoztatott orvos teljesít szolgálatot, akkor a helyszíni halottvizsgálatot az üzemorvos, az iskolaorvos vagy a szociális ellátó intézmény által foglalkoztatott orvos, ha nem elérhető, a haláleset helye szerint illetékes házi orvos vagy ezen szolgálat ügyeletes orvosa;

f) az *a)–e)* pontban foglaltakhoz képest egyéb helyen következett be, a helyszíni halottvizsgálatot a haláleset helyére vagy a holttest járműről való leemelésének helyére a legrövidebb időn belül hívható házi orvos vagy ezen szolgálat ügyeletes orvosa;

g) halvaszületésnek minősül, a helyszíni halottvizsgálatot a szülést levezető orvos, ennek hiányában az *a)–f)* pontban megjelölt orvos

végzi.

(2) Ha az ügyben eljáró hatóság az (1) bekezdés *a)–g)* pontjában meghatározott személy kikerzése előtt – annak akadályoztatása miatt vagy egyéb, bűnüldözési szempontból kiemelt okból – halottvizsgálati szaktanácsadót alkalmaz, akkor a helyszíni halottvizsgálatot az alkalmazott halottvizsgálati szaktanácsadó végzi el.

(3) A helyszíni halottvizsgálatot végző orvos

a) ha nem természetes halálra utaló körülményt észlel, haladéktalanul értesíti az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervet,

b) az *a)* pontban foglalt eset kivételével, a törvényi feltételek fennállása esetén kezdeményezi az elhunyt kórbonctani vizsgálatát,

c) megkezdi az elhunyt egészségügyi adatainak az elhunyt ismert vagy ismertté váló kezelőorvosától történő beszerzését,

d) az *a)* és *b)* pontban meghatározott esetek kivételével – lehetőség szerint az elhunyt egészségügyi adatainak ismeretében – megállapítja a halál okát és kitölti a halottvizsgálati bizonyítványt, egyéb esetekben megkezdi a halottvizsgálati bizonyítvány kitöltését,

e) megkísérli értesíteni az elhunyt eltemettetésére kötelezettet a halál tényéről,

f) az *a)* pontban foglalt eset kivételével kezdeményezi a holttest elszállítását,

g) értesíti a haláleset tényéről és az elhunyt ismert adatairól az elhunyt lakóhelye szerint – ismeretlen elhunyt esetén a haláleset helye szerint – illetékes települési önkormányzatot, valamint – az 5. § (1) bekezdésében foglalt feltétel fennállása esetén – a szervkivételre kijelölt egészségügyi intézmény szervkoordinátorát.

(4) Eredménytelennek kell tekinteni az elhunyt egészségügyi adatainak beszerzését, ha azok a halál tényének megállapításától számított legkésőbb 12 órán belül – az (1) bekezdés *d)* pontjában megjelölt helyen elhunyt esetén legkésőbb 4 órán belül – nem érkeztek meg.

4. § (1) A helyszíni halottvizsgálatot végző orvos az értesítését követő legkésőbb 4 órán belül, a 3. § (1) bekezdés *d)* pontjában szereplő esetben legkésőbb 2 órán belül a helyszíni halottvizsgálatot megkezdi.

(2) Ha a helyszíni halottvizsgálat alatt az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv nincs jelen, és a vizsgálat zavartalan lefolytatása csak a helyszín biztosítása mellett garantálható, ennek érdekében a helyszíni halottvizsgálatot végző orvos értesíti az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervet.

5. § (1) Ha a halottvizsgálatot végző orvos megállapítása szerint a halott teste orvosi szempontból alkalmas arra, hogy oktatás és kutatás, egyéb gyógyító célú felhasználás, illetve átültetés céljából történő szerv-, szöveteltávolításra kerüljön sor, az orvosnak meg kell győződnie arról, hogy az elhunytnál lévő, személyazonosításra szolgáló iratok között található-e nyilatkozat, amellyel a holttestéből történő szerv-, szöveteltávolítást megtiltotta.

(2) Az (1) bekezdés szerinti tiltakozó nyilatkozat meglétét vagy hiányát a halottvizsgálatot végző orvos feltünteti a halottvizsgálati bizonyítványon.

6. § (1) Ha a helyszíni halottvizsgálatot végző orvos vagy a helyszínre kikerkező általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv nem természetes halálra utaló körülményt észlel, erről köteles értesíteni a hatáskörrel rendelkező szervet.

(2) A helyszíni halottvizsgálatot végző orvos az egészségügyi adatok eredményes beszerzése nélkül csak akkor tehet javaslatot a halottvizsgálat további menetére vagy lezárására, ha a halál természetes vagy nem természetes jellege egyértelműen megállapítható.

II. FEJEZET

A RENDKÍVÜLI HALÁLLAL KAPCSOLATOS HATÓSÁGI ELJÁRÁS

3. Általános rendelkezések

7. § (1) A rendkívüli halállal kapcsolatos hatósági eljárás során a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit az e fejezetben szabályozott eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A Kormány a rendkívüli halállal kapcsolatos hatósági eljárás során hatóságként az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervet jelöli ki.

(3) Ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, rendkívüli halál esetén az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv halál helye szerint illetékes szerve jár el.

8. § (1) A rendkívüli halállal kapcsolatos hatósági eljárást a halál rendkívüli jellegére utaló körülmény esetén hivatalból kell lefolytatni.

(2) A rendkívüli halállal kapcsolatos eljárás célja a halál okának és körülményeinek megállapítása, ideértve a halál rendkívüliségének vizsgálatát, valamint a bűncselekményre utaló adatok felmerülésének kizárását.

9. § (1) A rendkívüli halállal kapcsolatos hatósági eljárás során – a (2) bekezdésben foglaltak kivételével – ügyfélnek kizárólag a halott eltemetetésére köteles személy minősül.

(2) Ügyfélnek kell elismerni az elhunyt azon közeli hozzátartozóját, aki ezt kéri.

(3) Az eljárás befejeződéséig az ügyfél csak azon iratokat tekintheti meg, amelyek megtekintését a hatóság engedélyezi. Ha az ügyben büntetőeljárás nem indult, akkor a hatóság az előzetes vizsgálatról vagy a boncolásról készült jegyzőkönyvet kizárólag az eljárás befejeződését követően adhatja át az ügyfél részére. Ha az ügyben büntetőeljárás indult, akkor az ügyfél az eljárás befejeződését követően is csak azon iratokat tekintheti meg, amelyek a büntetőeljárás iratainak nem részei.

(4) Az ügyfél csak a hatóság engedélyével vehet részt az eljárási cselekményeken.

(5) Az ügyfél a holttestet a boncolást megelőzően a hatóság engedélyével tekintheti meg. A boncolást követően a holttest megtekintésének lehetőségét az ügyfél kérelmére – lehetőség szerint soron kívül – a hatóság köteles biztosítani. A hatóság engedélyével a holttestet az ügyfélén kívüli más személy is megtekintheti.

(6) A hatóság a (3)–(5) bekezdés szerinti engedélyről a bűnüldözési szempontok mérlegelésével dönt.

10. § (1) Külföldi rendkívüli halála ügyében indult eljárásról haladéktalanul értesíteni kell az illetékes konzuli képviselőt.

(2) Az eljárás megindításáról haladéktalanul tájékoztatni kell az eljáró hatóság illetékessége szerinti ügyészséget, és a hatóság döntéseit az ügyészséggel közölni kell, ha az elhunyt

a) diplomáciai mentességet élvező személy,

b) országgyűlési képviselő, az Országgyűlés által választott vagy a köztársasági elnök által kinevezett tisztségviselő,

c) központi államigazgatási szerv vezetője,

d) a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok személyi állományának a tagja,

e) a Magyar Honvédség tényleges állományú tagja,

f) a d) pontban foglaltak mellett olyan, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló törvény szerinti szolgálati jogviszonyban álló személy, aki szolgálati helyén vagy szolgálata során halt meg.

4. Előzetes vizsgálat

11. § (1) Ha a rendkívüli halál törvényi feltételeinek fennállása nem egyértelmű, a hatóság előzetes vizsgálatot tart.

(2) Előzetes vizsgálat elrendelése esetén az ügyfél tájékoztatása a hatósági eljárás megindításáról mellőzhető.

(3) Az előzetes vizsgálat során a hatóság szemlét tart, valamint – ha az elhunyt személyazonossága ismert – beszerzi az elhunyt ismert vagy ismertté váló házi- és kezelőorvosától az elhunyt egészségügyi adatait.

(4) Az előzetes vizsgálatot a hatóság értesítésétől számított 24 órán belül kell lezárni.

12. § (1) Ha a szemle során a halál körülményeinek orvosi-kriminálisvizsgálati szemléletű vizsgálata szükséges vagy a hatóság a bejelentővel a halál rendkívülisége vonatkozásában nem ért egyet, a hatóság a szemléhez halottvizsgálati szaktanácsadót vesz igénybe.

(2) Halottvizsgálati szaktanácsadó lehet

a) az igazságügyi szakértői névjegyzékben igazságügyi orvostan szakterületre bejegyzett igazságügyi szakértő,

b) a hatóság alkalmazásában álló, igazságügyi orvostan szakképesítéssel rendelkező olyan személy, aki e szakképesítése tekintetében szerepel az egészségügyi dolgozók működési nyilvántartásában, vagy

c) ¹

(3) Ha a hatóság a haláleset körülményei alapján azt állapítja meg, hogy az eredményes boncolás érdekében már a szemléhez is szükséges szakértő kirendelése, a halottvizsgálati szaktanácsadó feladatait a szakértő látja el.

(4) A szemlén való jelenlétről vagy az abban való közreműködésből a bűnüldözési szempontok mérlegelése mellett kizárható az az orvos, aki az elhunytat a halálát megelőző időszakban a vélelmezhető, a halálhoz vezető közvetlen halálokkal összefüggésben kezelte.

(5) A halottszemlét lehetőség szerint a haláleset helyén kell elvégezni. Ha a halottszemle haláleset helyén történő lefolytatása vagy teljes lefolytatása nem lehetséges, akkor a halottszemlét a boncolás helyszínén kell lefolytatni vagy folytatni.

13. § (1) A halottvizsgálati szaktanácsadó a szemle során

- a) állást foglal a halál módjára, idejére és feltehető okára vonatkozóan,
- b) megvizsgálja a holttest állapotát, és megállapítja a halál bekövetkezésének időpontját,
- c) dokumentálja a holttesten levő sérüléseket,
- d) összeveti a ruházat elváltozásait a testen levő sérülésekkel,
- e) segítséget nyújt a holttesten és a környezetében található mindazoknak a nyomoknak és anyagmaradványoknak a felkutatásában, biztosításában és rögzítésében, amelyek a haláleset tisztázásához szükségesek és arra jellemzőek lehetnek,
- f) segítséget nyújt a nyomok és anyagmaradványok kiválasztásában és azok biztosításában,
- g) vizsgálja, hogy a helyszínen vagy a holttest környezetében talált tárgyak, anyagok az adott sérülés vagy a halál előidézésére alkalmasak lehetnek-e,
- h) megvizsgálja, hogy a holttest helyzetét változtatták-e, illetve a holttest helyzete és az észlelt helyszín megfelel-e az elkövetési módnak és az elkövetés helyének,
- i) ismeretlen holttest esetén a vizsgálatát úgy folytatja le, hogy kiterjedjen mindazon sajátosságok kiemelésére is, amelyek a személyazonosság megállapítására alkalmasak lehetnek,
- j) felügyeli a holttest helyszínről való elszállítását,
- k) kitölti a halottvizsgálati bizonyítvány megfelelő részét, és
- l) indokolt esetben a holttestből vér- és vizeletmintát vesz, valamint azt a hatóságnak átadja.

(2) A halottvizsgálati szaktanácsadó a megállapításairól feljegyzést, a holttestre vonatkozó egészségügyi ténymegállapításairól leletet készít.

(3) A holttest vetkőztetése a hatóság feladata. A holttest vetkőztetését az elhunyt emberi méltóságának tiszteletben tartásával, lehetőség szerint takarva, a nyilvánosság kizárásával kell lefolytatni.

14. § (1) A hatóság az előzetes vizsgálatról jegyzőkönyvet vesz fel.

(2) A jegyzőkönyv a Ket.-ben előírtakon kívül tartalmazza

- a) a halottvizsgálati szaktanácsadó feljegyzésének megállapításait,
- b) az orvosi vizsgálat leletét, a hullajelenségek és a sérülések részletezését,
- c) a halál módját, feltehető időpontját és – ha megállapítható – a halál okát,
- d) a soronkívüli hatósági vagy igazságügyi boncolásra vonatkozó javaslatot.

15. § (1) Az előzetes vizsgálat lefolytatását követően

a) bűncselekményre utaló adatok felmerülése esetén a hatóság a rendkívüli halállal kapcsolatos hatósági eljárást megszünteti és értesíti a büntetőeljárás megindítására jogosult szervet,

b) ha az *a)* pontban szabályozott eseten kívül a rendkívüli halál törvényi feltételei nem állapíthatók meg, a hatóság a rendkívüli halállal kapcsolatos hatósági eljárást megszünteti, vagy

c) – ha az *a)* és *b)* pontban foglaltaknak nincs helye – a hatóság a rendkívüli halállal kapcsolatos hatósági eljárást továbbfolytatja, az eljárás lefolytatásáról az ügyfelet értesíti.

(2) Az (1) bekezdés *a)* pontja szerinti döntéssel szemben jogorvoslatnak nincs helye, a döntés azonnal végrehajtható.

(3) Az (1) bekezdés *b)* pontja szerinti döntés azonnal végrehajtható. A végzéssel szemben 5 napon belül lehet fellebbezéssel élni. Eredményes fellebbezés esetén újbóli előzetes vizsgálatnak nincs helye.

(4) Az (1) bekezdés *b)* pontja alapján a hatóság az egészségügyi adatok eredményes beszerzése nélkül csak akkor szüntetheti meg az eljárást, ha a halál rendkívüli jellege ezen adatok nélkül is egyértelműen és megalapozottan kizárható.

(5) A döntést közölni kell

a) a külpolitikáért felelős miniszterrel is, ha arra utaló adat van, hogy

aa) az elhunytnak külföldi közeli hozzátartozója van és ez a közeli hozzátartozó ismeretlen, vagy

ab) az elhunyt külföldön élt és a külföldi lakcíme ismeretlen.

b) fogvatartott, kényszergyógykezelt, ideiglenesen kényszergyógykezelt halála esetén a büntetést, az intézkedést vagy a kényszerintézkedést foganatosító szervvel és a büntetés-végrehajtás felett törvényességi felügyeletet ellátó ügyésszel is.

16. § Ha a halál rendkívüli jellege egyértelmű, a hatóság előzetes vizsgálat nélkül elrendeli a szemlét. A szemle lefolytatására a 12. §-ban és a 13. §-ban foglaltak az irányadóak azzal, hogy a jegyzőkönyvet a szemléről kell felvenni. A hatóság a hatósági eljárás folyamán beszerzi az elhunyt egészségügyi adatait.

5. Hatósági boncolás

17. § (1) Ha az eljárás célja másképp nem érhető el, a hatóság az elhunyt hatósági boncolását rendeli el, és ennek érdekében szakértőt rendel ki.

(2) Ha a halál oka boncolás nélkül is megállapítható és bűncselekményre utaló adatok nincsenek, az egészségügyi adatok ismeretében a szakértő javasolhatja, hogy a hatóság a

boncolástól tekintsen el. Ha a hatóság ennek figyelembevételével a boncolás elvégzésére utasítja, azt a szakértő köteles elvégezni.

(3) Ha a hatóság a boncolástól eltekint, a szakértő vér-, vizelet-, valamint csarnokvízmintát rögzít.

18. § (1) Hatósági boncolást fekvőbeteg-ellátó intézmény patológiai osztályán vagy olyan boncoló-helyiségcsoportban lehet elvégezni, amely megfelel a patológiai szakmai minimumfeltételeknek.

(2) A fekvőbeteg-ellátó intézmény vagy boncoló-helyiségcsoport – kapacitástól függően lehetőség szerint a szakértő munkaidejében – köteles biztosítani, hogy a hatósági boncolás a hatóság által elrendelt határidőben elvégezhető legyen.

(3) A hatósági boncolást az elrendelésétől számított 5 munkanapon belül el kell végezni.

(4) A hatóság különösen indokolt esetben elrendelheti a hatósági boncolás soronkívüli lefolytatását. Soronkívüliség esetén a fekvőbeteg-ellátó intézmény vagy boncoló-helyiségcsoport – az egyéb boncolási feladataira tekintet nélkül – köteles biztosítani, hogy a hatósági boncolás a hatóság által elrendelt időben elvégezhető legyen. A boncolást végző szakértő a boncolást a holttest beszállítását követő 3 órán belül megkezdi.

(5) A hatósági boncolásban nem vehet részt, de azon a hatóság bűnüldözési szempontok mérlegelése mellett megadott engedélyével jelen lehet az elhunyt kezelőorvosa. A szakértői véleményalkotásnál nem lehet jelen az elhunyt kezelőorvosa.

(6) Hatósági boncoláson, vizsgálaton oktatási célból – a hatóság a bűnüldözési szempontok mérlegelése alapján meghozott engedélye alapján – orvos, orvostanhallgató, más egészségügyi szakképzésben vagy egyéb képzésben részesülő személy is jelen lehet, ha a vizsgálaton való részvétel a tananyag részét képezi.

19. § (1) A hatóság a halottszemle során készült fényképeket, az elhunyt egészségügyi adatait és a szakértői tevékenységhez szükséges egyéb adatokat a szakértő részére a kirendeléssel egyidejűleg, de legkésőbb a kirendeléstől számított 3 napon belül átadja.

(2) A szakértő a vizsgálatok elrendelése nélkül – az esetlegesen későbbiekben szükségessé váló vizsgálatok érdekében – vér-, vizelet-, csarnokvíz- és szövettani mintát vesz.

(3) Ha a boncolás vagy az eljárás egyéb adatai ezt indokolják, a szakértő a holttestből – külön, erre irányuló kirendelés nélkül is – köteles egyéb mintát is venni és tárolni az esetleg utóbb szükségessé váló vizsgálatok céljára.

(4) A szakértő a mintákat a kirendelésben meghatározott időpontig, ennek hiányában a levételüktől számított egy évig, az állagromlásukat minimálisra csökkentő módon köteles megőrizni. Ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, a kirendelésben meghatározott idő legfeljebb 5 év lehet.

20. § (1) Szövettani vizsgálat céljára mintát kell biztosítani a halálokot jelentő eltérésekből, a sérülésekből, valamint az agyból, szívből, tüdőből, májból és veséből. Nem kell mintát

biztosítani, ha ezen minták vizsgálata az elhunyt tetemének állapota miatt eredményre nem vezetne.

(2) El kell végezni a hematoxilin-eozin festést. Baleset vagy külső közrehatásra utaló jel esetén kötelező valamely zsírembolizációt igazoló festés elvégzése is.

21. § (1) A boncolás során meg kell állapítani:

a) a halál közvetlen okát és bekövetkezésének valószínű időpontját vagy időintervallumát,

b) azokat a tényeket, amelyek kizárják vagy valószínűsítik a bűncselekmény elkövetését, és

c) a holttesten talált minden sérülésről azt, hogy feltehetően milyen módon, a halál beállta előtt vagy után keletkezett, és azt, hogy a sérülést feltehetően a meghalt személy vagy más ejtette-e.

(2) A holttesten talált sérülés esetén véleményt kell nyilvánítani arról, hogy a

a) halált közvetlenül a sérülés okozta-e,

b) sérülés a meghalt személy szervezetének egyéni sajátosságával összefüggésben keletkezett-e,

c) halált olyan ok idézte-e elő, amely a sérülésből keletkezett, továbbá, hogy a sérülés a halált előidéző ok elmaradása esetén mennyi idő alatt gyógyult volna,

d) halált olyan ok idézte-e elő, amely a sérülés nélkül is abban az időben vagy röviddel utána szintén halált eredményezett volna és a sérülés a halált előidéző ok elmaradása esetén mennyi idő alatt gyógyult volna,

e) halált időben érkező szakszerű segítség elháríthatta volna-e, és

f) sérülés a halált megelőzően, a halál időpontja körül vagy a halál bekövetkezése után keletkezett-e.

(3) Több sérülés esetén külön kell véleményt nyilvánítani az egyes sérülések keletkezéséről, sorrendiségükről, és arról, hogy a sérülések közül melyik vagy melyeknek az összhatása idézte elő a halált, továbbá hogy az egyes sérülések mennyi idő alatt gyógyultak volna.

(4) A boncolás során ellenőrizni kell a holttesten és a ruházaton lévő sérülések közötti összefüggést.

(5) Ha a halál oka egyéb adatok alapján egyértelműen nem állapítható meg, a boncolás során minden esetben véleményt kell nyilvánítani arról, hogy az elhalt szeszes italt, kábítószer vagy kábítószernek nem minősülő kábító hatású anyagot vagy szert fogyasztott-e.

(6) Perinatális halál esetén az újszülött vagy koraszülött rendkívüli halálával kapcsolatban véleményt kell nyilvánítani az újszülött vagy koraszülött érettségéről, életképességéről, halálának okáról, a rajta talált esetleges sérülések eredetéről, valamint a halál bekövetkezésének valószínű időpontjáról.

22. § (1) A halál okának és körülményeinek megállapítása érdekében, a boncolás részeként, a szakértő kezdeményezésére a hatóság döntése szerint szövettani vizsgálatot is kell végezni, ha a halál oka vagy a sérülés keletkezésének ideje nem állapítható meg.

(2) Ha a halál okának és körülményeinek megállapítása érdekében szükséges, a hatóság – a szakértő javaslata alapján – szakértőt rendel ki a következő önálló vizsgálatokra:

a) diatóma vizsgálatra annak megállapítása érdekében, hogy a halált vízbefúlás okozta-e,

b) röntgenfelvétel készítésére testi sérülés esetén,

c) mérgezés, továbbá szeszes ital, kábítószer vagy kábítószernek nem minősülő kábító hatású anyag vagy szer okozta befolyásoltság vizsgálatára, ha a befolyásolt állapotra utaló adat merül fel, vagy

d) egyéb laboratóriumi vizsgálatokra.

(3) Ismeretlen személyazonosságú elhunyt esetén a hatóság döntése szerint

a) daktiloszkópiai,

b) szuperimpozíciós,

c) röntgen,

d) antropológiai,

e) igazságügyi fogorvosi vagy

f) igazságügyi genetikai

vizsgálatot kell elrendelni.

23. § (1) A boncolásról a boncolás tartama alatt folyamatosan jegyzőkönyvet kell vezetni, amely tartalmazza

a) a boncolás helyét és idejét,

b) a boncolást elrendelő hatóság megnevezését,

c) a boncoláson részt vevő személyek nevét, munkahelyét és beosztását,

d) a halottra vonatkozó adatokat,

e) a külvizsgálat eredményét, a holttest, a ruházat és a ruházatban talált tárgyak leírását,

f) a külsérelmi nyomok leírását,

g) az észlelt belső elváltozások, kóros állapotok pontos megjelölését, vagy a belső elváltozások, kóros állapotok hiányát,

h) a további vizsgálat elvégzése érdekében vagy orvosi célokra a holttestből eltávolított részek és egyéb vizsgálati anyagok pontos megjelölését, valamint annak feltüntetését, hogy a holttestrészeket vagy a vizsgálati anyagot hova továbbították.

(2) A boncolás megkezdése előtt fénykép- vagy videofelvételt kell készíteni a holttestről.

24. § Ha a szakértő az eljárása során bűncselekményre utaló adatot észlel, a boncolást azonnal félbeszakítja és értesíti a hatóságot.

6. Hatósági eljárás befejezése

25. § (1) Ha a hatóság az eljárás során bűncselekményre utaló adatot észlel, a rendkívüli halállal kapcsolatos hatósági eljárást megszünteti és értesíti a büntetőeljárás megindítására jogosult szervet.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt eset kivételével, ha a hatósági eljárás során merül fel olyan körülmény, amely alapján a rendkívüli halál törvényi feltételei nem állapíthatók meg, a hatóság a rendkívüli halállal kapcsolatos hatósági eljárást megszünteti.

(3) Az (1) és a (2) bekezdésben foglalt esetek kivételével a hatóság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján határozatot hoz, amely a Ket.-ben előírtakon kívül tartalmazza

a) a szakvélemény lényegi megállapításait,

b) a halál okát,

c) annak megállapítását, hogy az eljárás során bűncselekményre utaló adat nem merült fel, és

d) a szakértő által javasolt, de a hatóság által el nem rendelt vizsgálatokat, valamint az elrendelés elutasításának indokát.

(4) Az (1) bekezdés szerinti döntéssel szemben jogorvoslatnak nincs helye, a döntés azonnal végrehajtható.

(5) A (2) és a (3) bekezdés szerinti döntés azonnal végrehajtható. A döntéssel szemben 5 napon belül lehet fellebbezéssel élni, a fellebbezésnek a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya.

(6) A döntést a 15. § (5) bekezdésében meghatározottakkal is közölni kell.

26. § (1) Ha a rendkívüli halállal kapcsolatos eljárást a hatóság a 15. § (1) bekezdés *b)* pontja alapján szüntette meg és halottvizsgálati szaktanácsadót alkalmazott, akkor a halottvizsgálati szaktanácsadó, halottvizsgálati szaktanácsadó hiányában a helyszíni halottvizsgálatot végző orvos

a) a törvényi feltételek fennállása esetén kezdeményezi az elhunyt kórbonctani vizsgálatát,

b) kórbonctani vizsgálat elmaradása esetén – lehetőség szerint az elhunyt egészségügyi adatainak ismeretében – megállapítja a halál okát és kitölti a halottvizsgálati bizonyítványt, és

c) kezdeményezi a holttest elszállítását.

(2) Ha a rendkívüli halállal kapcsolatos hatósági eljárást a hatóság a 25. § (2) bekezdése alapján vagy a 25. § (3) bekezdése alapján boncolás nélkül zárta le, akkor a szakértő az (1) bekezdés a) és b) pontjában foglaltak szerint jár el.

(3) A szakértő a kórbonctani vizsgálatot maga is elvégezheti, ha külön jogszabály alapján arra jogosult, és erre a tevékenységére működési engedéllyel rendelkezik, valamint az Országos Egészségbiztosítási Pénztárral szerződésben áll.

III. FEJEZET

HALOTTVIZSGÁLAT A BÜNTETŐELJÁRÁSBAN

7. Igazságügyi boncolás

27. § (1) Soronkívüliség kivételével az igazságügyi boncolást az elrendelésétől számított 3 napon belül kell elvégezni.

(2) Az igazságügyi boncolás során a 18. § (1), (2) és (4) bekezdését, a 19. §-t, a 20. §-t, a 21. § (1) bekezdés a) és c) pontját, a 21. § (2)–(6) bekezdését, a 22. §-t, valamint a 23. §-t alkalmazni kell.

IV. FEJEZET

KÓRBONCTANI VIZSGÁLAT

8. Kórbonctani vizsgálat kezdeményezése

28. § (1) Kórbonctani vizsgálat kezdeményezésére

a) a helyszíni halottvizsgálatot végző orvos,

b) az elhunyt kezelőorvosa,

c) az ügyben eljáró halottvizsgálati szaktanácsadó, vagy

d) a büntetőeljárásban vagy a rendkívüli halállal kapcsolatos hatósági eljárásban kirendelt szakértő

tehet javaslatot.

(2) Az (1) bekezdés c) vagy d) pontja szerinti eljáró személy akkor tehet a kórbonctani vizsgálat kezdeményezésére vonatkozó javaslatot, ha igazságügyi vagy hatósági boncolásra nem került sor. A kórbonctani vizsgálat lefolytatására irányuló indokolt javaslatához mellékelni kell a halálok megállapításához rendelkezésre álló orvosi dokumentációt.

(3) Ha a kórbonctani vizsgálatra a kezelőorvos tesz javaslatot, valamennyi korábbi orvosi dokumentáció összegyűjtése és értékelése alapján összefoglalja a teljes kórtörténetet, melyben feltünteti

a) a korábbi gyógykezelés alapjául szolgáló betegségeket,

b) a rendelkezésre álló adatokból következtethető vagy megállapítható betegségeket,

c) a halál közvetlen okára és az arra vezető, azt előidéző okra vonatkozó véleményét,

d) a halál alapjául szolgáló betegségre, valamint az egyéb betegségre vonatkozó feltételezett véleményét,

e) bejelentendő fertőző betegség gyanúját vagy tényét.

(4) A (3) bekezdésben foglaltak esetén a kezelőorvos a (3) bekezdés szerinti epikrízist legkésőbb a halál bekövetkezését követő első munkanapon a kórbonctani vizsgálatra illetékes intézmény részére megküldi.

(5) Kórházon kívül elhunyt személy esetén, ha a helyszíni halottvizsgálatot nem a kezelőorvos végzi, a helyszíni halottvizsgálatot végző orvos a lehető legtöbb információt köteles megadni a kórboncolás kérésének indoklásául. A helyszíni halottvizsgálatot végző orvosnak a rendelkezésre álló korábbi dokumentációt áttekintve a (3) bekezdés szerinti epikrízisben kell összefoglalnia a kórtörténetet, valamint nyilatkoznia kell, hogy nem természetes halálra utaló jel nem merült fel, továbbá fel kell tüntetnie a haláleset körülményeit. Ha a halálesetnél hatósági eljárás keretében az ügyben eljáró hatóság eljárási cselekményt végzett, és annak adata megismerhető, ennek jegyzőkönyvi másolatát a hatóság a helyszíni halottvizsgálatot végző orvosnak – a betegdokumentációhoz történő csatolás céljából – átadja.

(6) Az (5) bekezdésben foglaltak esetén a kórbonctani vizsgálatra illetékes intézmény az elhunyt kezelőorvosát a kórbonctani vizsgálat szükségességére vonatkozó véleményét illetően megkeresheti. A megkeresésre a kezelőorvos a (3) bekezdés szerinti epikrízisben a megkereséstől számított első munkanapon belül véleményt ad.

29. § A kórboncolást – a 26. § (3) bekezdésében megjelölt eset kivételével – a haláleset helye szerint illetékes, patológiai osztállyal rendelkező fekvőbeteg-gyógyintézetben az intézménnyel foglalkoztatási jogviszonyban álló patológus végzi. A 26. § (3) bekezdése szerinti halottvizsgálatot végző orvos a kórbonctani vizsgálatot az e fejezetben foglaltak szerint köteles elvégezni.

9. Kórbonctani vizsgálat félbeszakítása

30. § (1) Ha a kórbonctani vizsgálat megkezdése előtt vagy a holttest kórbonctani vizsgálata során nem természetes halálra utaló jel merül fel, a kórbonctani vizsgálatot végző patológus köteles az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervet haladéktalanul értesíteni. Ebben az esetben a kórbonctani vizsgálatot nem lehet megkezdeni vagy a már megkezdett kórbonctani vizsgálatot azonnal félbe kell szakítani.

(2) A kórbonctani vizsgálatot végző patológus gondoskodik arról, hogy az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv intézkedéséig a holttesten változtatás ne történjen, és az további vizsgálatra alkalmas maradjon, továbbá az addig elvégzett vizsgálatokról részletes jegyzőkönyvet készít, és azt a rendelkezésre álló egészségügyi dokumentáció másolatával, valamint a vizsgálat során vett mintákkal és készített metszetekkel együtt az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervnek átadja.

(3) Ha a rendkívüli halállal kapcsolatos hatósági eljárás során eljáró hatóság vagy a hatáskörrel rendelkező nyomozó hatóság azt állapítja meg, hogy a halál természetes, ezt a tényt a halottvizsgálati bizonyítványon rögzíti. Az ügyben eljáró hatóság ezen döntése a vizsgálatot végző orvost köti. A kórbonctani vizsgálatot a vizsgálatot végző patológus fejezi be.

10. Kórbonctani vizsgálat lefolytatása

31. § (1) A kórbonctani vizsgálatot legkésőbb a halál bekövetkezése tényének megállapításától, a 28. § (5) bekezdésében foglalt esetben a 28. § (6) bekezdése szerinti epikrízis beérkezésétől számított három munkanapon belül kell elvégezni.

(2) A boncolás időpontjáról a kórbonctani vizsgálatot kérő orvost, műtét (szülés) esetén a műtétet végző (szülést levezető) orvost értesíteni kell. Fekvőbeteg-ellátó osztály betegeként elhunyt boncolása esetén a kezelőorvosnak, a műtétet végző (szülést levezető) orvosnak vagy az osztályvezető által megbízott másik orvosnak a vizsgálatnál jelen kell lennie.

(3) A kórbonctani vizsgálatról – az erre vonatkozó szakmai-módszertani irányelvek szerint – jegyzőkönyvet kell készíteni, amely tartalmazza

- a) a kórbonctani vizsgálat helyét és időpontját,
- b) a kórbonctani vizsgálaton résztvevő személyek nevét, munkahelyét és beosztását,
- c) a klinikai diagnózisokat,
- d) a külvizsgálatot, a szervek részletes leírását,
- e) a megállapított kórbonctani diagnózisokat,
- f) a kiállított halottvizsgálati bizonyítványon szereplő betegségeket,
- g) a szövettani vagy egyéb laborvizsgálat részére eltett minták felsorolását,
- h) pacemaker, protézis vagy egyéb beültetett eszköz eltávolítása esetén ennek tényét,
- i) transzplantáció céljából történt post mortem szerveltávolítás esetén ennek tényét, és
- j) oktatási célú beavatkozás esetén ennek tényét.

(4) A jegyzőkönyvet a szövettani vizsgálat elvégzése után, annak eredménye ismeretében epikrízissel kell lezárni, melyben ki kell térni

- a) a kórlefolyás megállapítható menetére,
- b) a halál közvetlen okára és az arra vezető okra,
- c) a halál alapjául szolgáló betegségekre,
- d) az egyéb lényeges (kísérő) betegségekre, és

e) a kezelőorvos által megjelölt és a kórbonctani vizsgálat során megállapított halálóki diagnózisok összehasonlítására, eltérés esetén azok lehetséges okaira.

(5) A holttestből történő szerv-, szövetkivétel tényét és annak célját a jegyzőkönyvben rögzíteni kell.

(6) Fertőző betegség gyanúja esetén etiológiai diagnózisra kell törekedni.

(7) Ha a kórbonctani vizsgálat olyan betegséget állapít meg, amelyre a fertőző betegségek jelentésének rendjéről szóló rendelet jelentési kötelezettséget ír elő, a jelentést annak előírásai szerint meg kell tenni.

(8) A jegyzőkönyv egy példányát a kórbonctani vizsgálatot elvégző intézmény az elhunyt kórbonctani vizsgálatára javaslatot tevőnek megküldi.

32. § (1) A kórbonctani vizsgálaton oktatási célból – az intézményvezető engedélyével – orvos, orvostanhallgató, más egészségügyi szakképzésben vagy egyéb képzésben részesülő személy is jelen lehet, ha a vizsgálaton való részvétel a tananyag részét képezi.

(2) A kórbonctani vizsgálat befejezését követően haladéktalanul ki kell állítani a halottvizsgálati bizonyítványt.

33. § A kórbonctani vizsgálatot – ha a boncolással elérendő cél így is teljesíthető – a halálát közvetlenül megelőzően fertőző betegségben nem szenvedő személy ilyen tartalmú írásbeli rendelkezése esetén, a vizsgálatok költségeinek egészségügyi intézmény felé történő megfizetése esetén képalkotó eljárásokkal, valamint aspirációval nyert mikroszkópos sejtvizsgálattal is el lehet végezni.

V. FEJEZET

A HALÁLOZÁSSAL KAPCSOLATOS EGYÉB RENDELKEZÉSEK

11. Perinatális halálozásokra vonatkozó eltérő rendelkezések

34. § A fogantatástól eltelt időtartamtól függetlenül elveszülött az a gyermek, aki az anya testétől történt elválasztása után az életnek bármilyen jelét adta.

35. § (1) Halva született magzat esetén a halottvizsgálatot végző orvos – egészségügyi intézményben vagy oda történő szállítás közben bekövetkezett halva születés esetén a szülészet-nőgyógyászati osztály vezetője – a családok támogatásáról szóló törvény alapján járó anyasági támogatásra való jogosultság igazolása céljából kiállítja a 3. mellékletben meghatározott adattartalmú „Igazolás késői magzati halálozásról” megnevezésű nyomtatványt.

(2) A halva született magzat eltemettetéséről az egészségügyi intézmény intézkedik, kivéve, ha arról – kérelme alapján – más személy kíván gondoskodni.

12. Holttest szállítása, átmeneti tárolása és az ehhez kapcsolódó költségek viselése

36. § (1) Ha a halál a helyszíni halottvizsgálat alapján egyértelműen természetes módon következett be és kórbonctani vizsgálat lefolytatása nem indokolt, a helyszíni halottvizsgálatot

végző orvos a halál tényének megállapításától számított legkésőbb 12 órán belül – a 3. § (1) bekezdés *d*) pontjában megjelölt helyen elhunyt esetén soron kívül, legkésőbb 4 órán belül – intézkedik a holttest elszállíttatásáról. A halottszállítás díját – ha kormányrendelet ettől eltérően nem rendelkezik – az elhunyt eltemettetésére köteles személy viseli.

(2) Ha a halál a helyszíni halottvizsgálat alapján természetes módon következett be, a kórbonctani vizsgálat feltételei fennállnak, a helyszíni halottvizsgálatot végző orvos a halál tényének megállapításától számított legkésőbb 12 órán belül – a 3. § (1) bekezdés *d*) pontjában megjelölt helyen elhunyt esetén soron kívül, legkésőbb 4 órán belül – intézkedik a holttestnek a kórbonctani vizsgálat helyére történő szállításáról.

(3) Az orvostudományi egyetem részére anatómiai oktatás céljára átadott holttest elszállításáról – ide értve a szállítási, tárolási és hűtési költség viselését is – az orvostudományi egyetem gondoskodik.

37. § (1) Ha kormányrendelet ettől eltérően nem rendelkezik, kórházon kívül elhunyt személy holttestének temetőbe, temetkezési emlékhelynek minősülő helyre, hamvasztó üzembe, valamint a temetkezési szolgáltató telephelyére történő szállításához – ha erre vonatkozóan az elhunyt eltemettetésére kötelezett az elhunyt elszállításáig nyilatkozott – az eltemettető által megnevezett temetkezési szolgáltatót kell igénybe venni.

(2) Ha az eltemettetésre kötelezett személy az elhunyt elszállításáig nem érhető el, a (3) bekezdésben megjelölt kivétellel a halottvizsgálatot végző orvos az elhunyt elszállításának tényéről, az igénybe vett temetkezési szolgáltató megnevezéséről, címéről és a holttest tárolásának helyéről az eltemettetésre kötelezettet értesíti.

(3) Nem természetes halál esetén az eljáró hatóság intézkedik a holttestnek a haláleset helyéről a boncolás, vagy – ha a halottszemle nem a haláleset helyén történik vagy folytatódik – a halottszemle helyére történő szállításáról.

(4) Nem természetes halál esetén az eltemettetésre kötelezettet az elhunyt elszállításának tényéről, az igénybe vett temetkezési szolgáltató megnevezéséről, címéről és a holttest tárolásának helyéről az eljáró hatóság értesíti.

(5) A holttestet a kórbonctani vizsgálat, a hatósági vagy az igazságügyi boncolás helyszínére – a (6) bekezdésben megjelölt kivétellel – a halottszállító járműbe történő beemelését követő legkésőbb 4 órán belül be kell szállítani.

(6) Az ügyben eljáró hatóság felhívására, boncolás céljából a halottszállító a holttestet a halottszállító járműbe történő beemelését követően a lehető legrövidebb úton, de legkésőbb 2 óra alatt köteles a hatósági vagy igazságügyi boncolás helyszínére szállítani.

38. § (1) Ha kormányrendelet ettől eltérően nem rendelkezik, a holttest tárolásának és hűtésének költségeit az eltemetéshez szükséges halottvizsgálati bizonyítványnak – vagy ha az ügyben eljáró hatóság által kiállított temetési engedély ekkor még nem áll rendelkezésre, a temetési engedélynek – a kiállítását követő első munkanapig, vagy a temetési engedélyben a temetés legközelebbi időpontjaként megjelölt napig természetes halál esetén a kórbonctani vizsgálatot végző intézmény, nem természetes halál esetén az ügyben eljáró hatóság viseli.

(2) Ha kormányrendelet ettől eltérően nem rendelkezik, a holttest orvosi rendelvénnyre történő kórbonctani vizsgálat céljából végzett szállításának költségeit az Országos Egészségbiztosítási Pénztár, hatósági vagy igazságügyi boncolás céljából történő szállításának költségeit az ügyben eljáró hatóság viseli.

(3) Ha kormányrendelet ettől eltérően nem rendelkezik, a boncolás helyéről a holttest temetőbe, temetkezési emlékhelynek minősülő helyre, hamvasztó üzembe, valamint a temetkezési szolgáltató telephelyére történő szállításának, továbbá – az (1) bekezdésben foglalt időpontot követően – tárolásának és hűtésének költségeit az eltemettetésre kötelezett viseli.

39. § (1) Nem természetes halál esetén a haláleset helyétől a hatósági vagy igazságügyi boncolás helyszínéig történő halottszállításért közigazgatási határon belül elhunytanként legfeljebb 8400 forint, közigazgatási határon túl elhunytanként legfeljebb 12 600 forint szállítási díj illeti meg a halottszállítást végző szolgáltatót.

(2) Ha kormányrendelet ettől eltérően nem rendelkezik, a hatósági vagy az igazságügyi boncolás helyszínétől a temetőig, temetkezési emlékhelynek minősülő helyig, hamvasztó üzemig, valamint a temetkezési szolgáltató telephelyéig történő halottszállítás során az (1) bekezdésben megjelölt útvonallal megegyező távolságig halottszállításért közigazgatási határon belül elhunytanként legfeljebb 8400 forint, közigazgatási határon túl elhunytanként legfeljebb 12 600 forint szállítási díj illeti meg a halottszállítást végző szolgáltatót.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott távolságot az (1) bekezdés szerinti halottszállítást végző szolgáltató igazolja.

(4) E rendelet alkalmazásában a halottszállításért felszámítható szállítási díj tartalmazza a szállítójármű telephelyről történő kiállításának, telephelyre történő visszaállításának, a holttest szállítójárműbe történő behelyezésének és szállítójárműből történő kivételének, valamint szállítás alatti hűtésének díját is.

13. A halottvizsgálati bizonyítvány

40–42. §²

43. § (1) Nem természetes halál esetén az eltemettetéshez és elhamvasztáshoz szükséges engedélyt – ha jogszabály másként nem rendelkezik – az ügyben eljáró hatóság állítja ki.

(2) Az ügyben eljáró hatóság meghatározhatja a temetés legközelebbi időpontját.

(3) A temetés elhalasztásának időtartama az ismeretlen személyazonosságú holttest esetén annak megtalálásától számítva sem haladhatja meg a harminc napot.

(4) Külföldi nem természetes halála esetén a holttest Magyarországon történő eltemetéséhez vagy elhamvasztásához – közeli hozzátartozó írásbeli hozzájárulásának hiányában – az elhunyt állampolgársága szerinti konzuli képviselő hozzájárulása szükséges.

14. Kihantolás

44. § (1) Az ügyben eljáró hatóság elrendeli a holttest kihantolását és a hatósági vagy igazságügyi boncolást, ha a boncolástól a szakértő előzetes véleménye szerint még eredmény várható.

(2) A kihantolást a kirendelő szerv részéről eljáró személy jelenlétében és az igazságügyi szakértői névjegyzékben igazságügyi orvostan szakterületre bejegyzett szakértő alkalmazásával kell végezni. Ha a kihantolást a hatósági vagy igazságügyi boncolás a helyszínen 12 órán belül követi, a boncolást végző szakértőnek – ha több szakértő alkalmazása kötelező, akkor közülük legalább egynek – a kihantolásnál jelen kell lennie.

(3) A kihantolási eljárásról az eljáró hatóság jegyzőkönyvet készít, amelyet a szakértő és az eljáró hatóság helyszínen tartózkodó képviselője aláír.

15. Eljárás szakmai szabályszegés esetén

45. § A halottvizsgálat során, az eljáró orvos, hatóság vagy az eljárás egyéb résztvevője által elkövetett súlyos szakmai szabályszegés esetén az azt észlelő halottvizsgálatot végző orvos vagy eljáró hatóság a szabályszegővel szemben büncselekmény gyanúja esetén feljelentést tesz, egyéb esetekben szakmai felügyeleti, fegyelmi vagy etikai eljárást kezdeményez. Halottvizsgálati szaktanácsadó vagy szakértő a kezdeményezését az eljáró hatóságon keresztül nyújtja be.

VI. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

16. Hatályba léptető rendelkezések

46. § (1) Ez a rendelet – a (2)–(4) bekezdésben foglalt kivétellel – 2014. január 1-jén lép hatályba.

(2) A 12. § (2) bekezdés *c)* pontja 2014. június 1-jén lép hatályba.

(3) A 40–42. §, az 51. § (3) bekezdése, valamint az 1. és a 2. melléklet 2015. január 1-jén lép hatályba.

(4) Az 51. § (4) bekezdése 2015. június 1-jén lép hatályba.

17. Átmeneti rendelkezések

47. § (1) E rendelet hatálybalépésétől 2015. május 31-éig a hatóság a 12. § (2) bekezdésében foglaltakon kívül – azok akadályoztatása esetén – halottvizsgálati szaktanácsadóként megfelelő szakismerettel rendelkező orvost is igénybe vehet. E bekezdés alkalmazásában akadályoztatásnak minősül az is, ha a 12. § (2) bekezdése szerinti szaktanácsadó a feladat ellátásához csak aránytalanul nagy távolságban vagy jelentős idő elteltével érhető el.

(2) E rendelet hatálybalépésétől 2014. december 31-éig a halottvizsgálati bizonyítvány vonatkozásában a (3)–(12) bekezdésben foglaltak szerint kell eljárni.

(3) A halottvizsgálat keretében a C. 3110-49/V nyomtatvány számú halottvizsgálati bizonyítvány, illetve halva született magzat vagy élve született, de a szülést követő 168 órán

belül elhalálozott gyermek esetén a C. 3110-52/V/új nyomtatvány számú perinatális halottvizsgálati bizonyítvány megfelelő részeinek kitöltését kell elvégezni, és intézkedni kell a halott elszállításáról.

(4) A halottvizsgálati bizonyítvány 1–20. és a perinatális halottvizsgálati bizonyítvány 1–19. pontját a halottvizsgálatot végző orvos tölti ki.

(5) Nem természetes halál esetén a halottvizsgálatot végző orvos a halottvizsgálati bizonyítvány megfelelő rovatában rögzíti a hatósági eljárás kezdeményezésének okát.

(6) A halálokokra vonatkozó megállapításokat, valamint az eltemetésre engedélyezett időt a halottvizsgálati bizonyítványba

a) a halottvizsgálatot végző orvos a halottvizsgálattal egyidejűleg vagy legkésőbb az azt követő munkanapon jegyzi be, ha a rendelkezésre álló adatokból megalapozottan lehet következtetni a halált okozó betegségekre, illetve az adatok a betegséget és a beteg megfelelő orvosi ellátását egyértelműen igazolják és kórbonctani vizsgálat elvégzése egyéb ok miatt sem szükséges;

b) a patológiai osztály szakorvosa jegyzi be, ha kórbonctani vizsgálatra kerül sor, illetve ha a kórbonctani vizsgálat elvégzését mellőzték;

c) a hatósági, illetve igazságügyi orvosi boncolást végző orvos jegyzi be, ha hatósági vagy igazságügyi boncolásra kerül sor.

(7) A halottvizsgálati bizonyítványon a halottvizsgálatot végző orvos a bejegyzett adatok valóságát aláírásával és orvosi bélyegzője lenyomatával igazolja.

(8) A halál okát megállapító orvos a halottvizsgálati bizonyítvány kiállítását követően haladéktalanul – lehetőség szerint rövid úton – értesíti az elhunyt eltemettetésére kötelezett személyt a halottvizsgálati bizonyítvány kiállításáról, továbbá a halottvizsgálati bizonyítvány

a) I–II. és III. példányát postai úton ajánlott küldeményként vagy kézbesítő útján lezárt borítékban megküldi a haláleset helye szerint illetékes anyakönyvvezetőnek, aki a haláleset anyakönyvezése és a haláleset anyakönyvezése igazolásának a halottvizsgálati bizonyítványon történő feltüntetése után az I. példányt megküldi a KSH-nak, a II. példányt anyakönyvi alapiratként megőrzi, a III. példányt megküldi a haláleset helye szerint illetékes jegyzőnek a hagyatéki eljárás megindítása érdekében;

b) IV. példányát átadja az elhunyt eltemettetésére kötelezett személynek vagy szervnek, azzal, hogy az átvevő az átvételt az V. példányon aláírásával igazolja;

c) V. példányát megőrzi az adatvédelemre vonatkozó szabályok szerint;

d) VI. példányát megküldi a haláleset helye szerint illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal népegészségügyi szakigazgatási szervének.

(9) Ha nincs az elhunyt eltemettetésére kötelezett személy, a halál okát megállapító orvos a halottvizsgálati bizonyítvány IV. példányát – e tény közlése mellett – a köztemetés elrendelésére illetékes települési önkormányzatnak küldi meg.

(10) A halottvizsgálati bizonyítvány I–IV. példányát legkésőbb a halálok megállapítása napját követő első munkanapon, VI. példányát havonta összegyűjtve kell továbbítani a (8) bekezdésben foglaltaknak megfelelően.

(11) A perinatális halottvizsgálati bizonyítvány kitöltése esetén a halál okát megállapító orvos az (5) bekezdésben foglaltak szerint jár el, azzal, hogy ha halva született magzatról állítja ki a perinatális halottvizsgálati bizonyítványt, annak

a) I. példányát megküldi a KSH-nak;

b) II., III. és V. példányát megőrzi az adatvédelemre vonatkozó szabályok szerint;

c) IV. példányát átadja a halva született magzat eltemetetését kezdeményező személynek, aki az átvételt az V. példányon aláírásával igazolja;

d) VI. példányát megküldi a haláleset helye szerint illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal népegészségügyi szakigazgatási szervének.

(12) Ha az eltemetető a halottvizsgálati bizonyítvány kézhezvételét követő 8. napig a holttest temetésre való elszállításáról nem gondoskodott, a halottvizsgálatot végző orvos az eltemetető nevének és lakcímének közlésével a halottvizsgálati bizonyítvány V. példányának másolatát küldi meg a köztemetésre illetékes települési önkormányzat jegyzőjének.

18. Az Európai Unió jogának való megfelelés

48. § (1) Ez a rendelet a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

(2) E rendelet tervezetének a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti előzetes bejelentése megtörtént.

19. A temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény végrehajtásáról szóló 145/1999. (X. 1.) Korm. rendelet módosítása

49. § (1) A temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény végrehajtásáról szóló 145/1999. (X. 1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 7. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„7. § Ha a temető tulajdonosa a temetőben boncoló-helyiségcsoportot létesít, arra az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről szóló rendeletben megállapított patológiai minimumfeltételek boncolásokra vonatkozó I. progresszivitási szintjének megfelelő minimumfeltételeket kell alkalmazni.”

(2) A Vhr. 14. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Halva született magzat, korai és középidős elhalt magzat eltemetése esetén a sírhelyen kereszt, fejfa vagy egyéb síremlék is elhelyezhető, és azon utónevet is fel lehet tüntetni.”

(3) A Vhr. 44. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a halottszállításra az (1)–(4) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni.”

(4) Hatályát veszti a

a) Vhr. 36. § (2) bekezdése,

b) Vhr. 38. §-a.

20. Hatályon kívül helyező rendelkezések

50. § Hatályát veszti a Rendőrség szerveiről és a Rendőrség szerveinek feladat- és hatásköréről szóló 329/2007. (XII. 13.) Korm. rendelet 11. § (3) bekezdés g) pont *gf)* alpontja.

51. § (1) Hatályát veszti az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvénynek a halottakkal kapcsolatos rendelkezései végrehajtásáról, valamint a rendkívüli halál esetén követendő eljárásról szóló 34/1999. (IX. 24.) BM–EüM–IM együttes rendelet.

(2) Hatályát veszti az eltűnt személyek felkutatásának és a rendkívüli halálesetek kivizsgálásának rendjéről szóló 23/1994. (X. 26.) BM rendelet.

(3)³

(4)⁴

1. melléklet a 351/2013. (X. 4.) Korm. rendelethez⁵

2. melléklet a 351/2013. (X. 4.) Korm. rendelethez⁶

3. melléklet a 351/2013. (X. 4.) Korm. rendelethez

Az igazolás a késői magzati halálozásról megnevezésű nyomtatvány a következő adatokat tartalmazza:

1. Intézmény megnevezése, születési napló és orvosi napló száma

2. Az igazolást felhasználó személy

a) neve,

b) születési helye és ideje,

c) személyi száma

3. A halott magzat születésének vagy a terhesség befejezésének időpontja

4. A halott magzat születésének vagy a terhesség befejezésének helye

5. Igazolás arra vonatkozólag, hogy az igazolást felhasználó személy a terhességének hányadik hetében halott magzatot szült vagy terhességének hányadik hetében a terhesség befejezése történt

6. Igazolás arra vonatkozólag, hogy ikerszülés történt, a magzatok számáról, valamint arról, hogy ebből hány magzat született élve és hány magzat született halva

7. Kiállítás ideje és helye

8. Halottvizsgálatot végző orvos neve, aláírása, pecsétje

¹ A 12. § (2) bekezdés c) pontja a 46. § (2) pontja alapján 2014. június 1-jén lép hatályba.

² A 40–42. § a 46. § (3) bekezdése alapján 2015. január 1-jén lép hatályba.

³ Az 51. § (3) bekezdése a 46. § (3) bekezdése alapján 2015. január 1-jén lép hatályba.

⁴ Az 51. § (4) bekezdése a 46. § (4) bekezdése alapján 2015. június 1-jén lép hatályba.

⁵ Az 1. melléklet a 46. § (3) bekezdése alapján 2015. január 1-jén lép hatályba.

⁶ A 2. melléklet a 46. § (3) bekezdése alapján 2015. január 1-jén lép hatályba.